

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

мај 2008
Штип

Број 7, 12 мај 2008 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на кандидат за асистент во наставно-научната област <i>ботаника</i> на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип	3
РЕФЕРАТ за избор на наставник во сите звања за научната област <i>растителна физиологија со биохемија</i> на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип	10
РЕФЕРАТ за избор на наставник во сите звања за научната област <i>историски науки</i> на Педагошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип	16
РЕЦЕНЗИЈА на трудот „Меѓународна економија” од доц. д-р Ристо Фотов – Економски факултет	19
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Математика” од авторките д-р Татјана Атанасова-Пачемска, м-р Билјана Златановска и Лимонка Лазарова, наменет за студентите на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип	22
РЕЦЕНЗИЈА за оценка на докторската дисертација „Еволуција и стратиграфија на палеогенот на територијата на Република Македонија” од м-р Виолета Стојанова, Факултет за рударство, геологија и политехника при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип	24
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот на трудот „Практикум по статистика” од проф. д-р Трајче Мицески и м-р Горан Миладинов	28
	31
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот на трудот „Збирка на решени задачи по статистика” од проф. д-р Трајче Мицески и м-р Горан Миладинов	34
	37

Издавач:

Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
 Уредници: проф. д-р Борис Крстев, дипл. правник Ристо Костуранов
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
 Техничко уредување: Славе Димитров

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ЕВОЛУЦИЈА И СТРАТИГРАФИЈА НА ПАЛЕОГЕНОТ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ ОД М-Р ВИОЛЕТА СТОЈАНОВА,
Факултет за рударство, геологија и политехника
при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип

Со Одлука број 0210-145/37 од 10 април 2008 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за рударство, геологија и политехника при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, на седницата одржана на 4 април 2008 година, формира Комисија во состав: д-р Тодор Делипетров, ред. проф. на ФРГП – Штип, д-р Никола Думурџанов, ред. проф. (во пензија), д-р Сава Џуранов, професор на ГГФ, Софија, Р. Бугарија, д-р Гоше Петров, вон. проф. на ФРГП – Штип и д-р Крсто Блажев, вон. проф. на ФРГП – Штип, за оценка и одбрана на докторската дисертација со наслов **„Еволуција и стратиграфија на палеогенот на територијата на Република Македонија“** на кандидатката м-р Виолета Стојанова.

По прегледот на доставената докторска дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

ОБЕМ НА ДИСЕРТАЦИЈАТА. Докторската дисертација со наслов **„Еволуција и стратиграфија на палеогенот на територијата на Република Македонија“** има 196 страници, 53 слики, 5 табели и 17 палеонтолошки табелици.

Материјалот презентира во дисертацијата е разделен на тринаесет поглавја, и тоа: Вовед и историјат на поранешните истражувања (стр. 1-4); Методологија на истражување (5-12); Тектонска еволуција на палеогенот и развојот на акумулационите басени во Македонија (13-14); Краток осврт на тектонската градба на басените (15-19); Стратиграфија на палеогенот во Македонија (20-74); Литостратиграфија на палеогените басени во Македонија (75-78); Опис и застапеност на фораминиферна фауна и нанофосилна флора во испитуваните профили на басените на Македонија (79-152); Анализа на распространение на фораминиферна фауна во палеогените басени на територијата на Македонија (153-159); Анализа на нанофосилното распространение во палеогените басени на територијата на Македонија (160-164); Хроностратиграфија на басените на Македонија (165-169); Корелација на палеогенот на граничната област помеѓу Македонија и Бугарија (170-177); Стратиграфска интерпретација на палеогените басени во Македонија (178-187); Заклучок (188-190); Литература (191-196) и палеонтолошки табелици.

ВОВЕД. Во воведниот дел е претставен предметот на истражување (палеогените седименти на територијата на Македонија) и историјатот на поранешните истражувања за палеогенот во Р. Македонија, презентирани од различни автори.

МЕТОДОЛОГИЈА НА ИСТРАЖУВАЊЕ. Во ова поглавје се опишани современите палеонтолошки методи: метода на фораминиферна анализа и метода на нанофосилна анализа, кои се користени при изработката на докторската дисертација. Овие методи за прв пат систематски се применети кај нас и се добиени нови сознанија за развојот и стратиграфијата на палеогенот во Р. Македонија.

ТЕКТОНСКА ЕВОЛУЦИЈА НА ПАЛЕОГЕНОТ И РАЗВОЈОТ НА АКУМУЛАЦИОНИТЕ БАСЕНИ ВО МАКЕДОНИЈА. Во поглавјето е прикажана тектонската еволуција и акумулацијата на еоценско-олигоценски седименти на територијата

на Р. Македонија, а пред сè просторот на Вардарската зона, Српско-македонскиот масив и граничните делови со Албанија.

КРАТОК ОСВРТ НА ТЕКТОНСКАТА ГРАДБА НА БАСЕНИТЕ. Во поглавјето е дадена тектонската градба на палеогените басени на просторот на Вардарската зона (Тиквешкиот, Овчеполскиот, Скопско-кумановскиот и Валандовско-гевгелискиот басен) и Српско-македонскиот масив (Делчевскиот, Девебаирскиот и Струмичкиот басен).

СТРАТИГРАФИЈА НА ПАЛЕОГЕНОТ ВО МАКЕДОНИЈА. Во ова поглавје е дадено стратиграфско расчленување на палеогенските седименти во басените во Р. Македонија на литостратиграфски единици, кои припаѓаат на горен еоцен.

ЛИТОСТРАТИГРАФИЈА НА ПАЛЕОГЕНИТЕ БАСЕНИ ВО МАКЕДОНИЈА. Во ова поглавје, врз основа на литостратиграфската анализа на палеогените седименти во басените на Р. Македонија, се издвоени 5 суперпозициони литостратиграфски единици: базална литозона, долна флишна литозона, литозона на жолти песочници и горна флишна литозона, кои припаѓаат на горен еоцен, и олигоценска литозона. Во контекст на тоа е направена и корелација на палеогените басени на територијата на Р. Македонија.

ОПИС И ЗАСТАПЕНОСТ НА ФОРАМИНИФЕРНА ФАУНА И НАНОФОСИЛНА ФЛОРА ВО ИСПИТУВАНИТЕ ПРОФИЛИ НА БАСЕНИТЕ НА МАКЕДОНИЈА. Во овој дел се презентирани најновите податоци од извршените микропалеонтолошки фораминиферни и нанофосилни испитувања на палеогените седименти, во басените на Р. Македонија. Детално се опишани карактеристичните палеогенски откриени профили во басените на Македонија, на кои се извршени микропалеонтолошки испитувања. При описот на секој профил се дадени литолошките карактеристики на седиментите, обележани се стратиграфските нивоа и местата за проба на фораминиферната фауна и нанофосилната флора. Со испитувањата се добиени богати и разновидни микрофораминиферни и нанофосилни асоцијации, кои за првпат се пронајдени во сите палеогени басени во Р. Македонија.

Во овој дел се опишани и три геолошки профили од дупчотините ОП-1, ТВ-1 (Овчеполски басен) и КР-1 (Тиквешки басен). Профилите од дупчотините се искористени за компарација со откриените геолошки профили и за литолошко-стратиграфско расчленување на палеогенот во Овчеполскиот и Тиквешкиот басен.

АНАЛИЗА НА РАСПРОСТРАНЕНИЕ НА ФОРАМИНИФЕРНАТА ФАУНА ВО ПАЛЕОГЕНИТЕ БАСЕНИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА. Во поглавјето е направена анализа од резултатите добиени од микропалеонтолошкото истражување на фораминиферната фауна на палеогените басени во Македонија. Врз основа на податоците од фораминиферната анализа, односно од асоцијацијата на планктонските фораминифери застапени во Овчеполскиот (профил ОП-1) и Тиквешкиот басен (профил КР-1), издвоена е една локална биостратиграфска зона *Catapsydrax dissimilis-Globigerinatheka tropicalis* (конкурентна зона). Границите на зоната го претставуваат интервалот P15 до P17 од основната зонална шема (по Toumarkine & Bolli, 1985), кои се однесуваат на геолошката старост на горен еоцен-приабонски кат. Врз основа на асоцијацијата на бентосни фораминифери пронајдени во Овчеполскиот и Тиквешкиот басен е издвоена и една биостратиграфска подзона *Bolivina antegressa*, која ѝ припаѓа на зоната *Planulina costata* (Бугрова, 1988), со која е потврдена геолошката старост на Овчеполскиот и Тиквешкиот басен, кои категорично му припаѓаат на горен еоцен-приабонски кат.

АНАЛИЗА НА НАНОФОСИЛНОТО РАСПРОСТРАНЕНИЕ ВО ПАЛЕОГЕНИТЕ БАСЕНИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА. Во ова поглавје се анализирани добиените резултати од биостратиграфските истражувања на варовничките нанофосили во палеогените басени, кои за првпат се направени во Р. Македонија. Од добиените нанофосилни податоци во Тиквешкиот, Делчевскиот и Овчеполскиот басен, направено е зонално расчленување на еоценот, според варовнички нанофосили за овие басени. Издвоени се нанофосилните зони NP – 18 (*Chiasmolithus oamaruensis* зона), NP 19-21 (*Isthmolithus - Ericsonia* зона), NP 20 (*Sphenolithus* зона), NP 20 – 22 (*Sphenolithus – Helicosphaera* зона), кои започнуваат од долните делови на горен еоцен (приабонски кат), а достигнуваат до средните делови на долен олигоцен (рупелски кат). Со овие нанофосилни истражувања се добиени нови сознанија за геолошката старост на палеогените седименти за Делчевскиот, Овчеполскиот и Тиквешкиот басен. Во контекст на тоа, направена е и корелација помеѓу овие палеогени басени на територијата на Р. Македонија.

ХРОНОСТРАТИГРАФИЈА НА БАСЕНИТЕ НА МАКЕДОНИЈА. Палеогените седименти во басените на Македонија, според истражувањата во докторската дисертација, се интерпретирани кон хроностратиграфската единица – приабонски кат (горен еоцен) и мал дел кон стамписки кат (доцен рупелски кат), според стратиграфска шема Cavelier and Pomerol (1986).

КОРЕЛАЦИЈА НА ПАЛЕОГЕНОТ НА ГРАНИЧНАТА ОБЛАСТ ПОМЕЃУ МАКЕДОНИЈА И БУГАРИЈА. Во ова поглавје е направена корелација на палеогените формации во граничната област на Македонија (Делчевски басен) и Бугарија (Падешки басен). Направената корелација е од интерес за решавање на регионалните геолошки и геодинамички проблеми.

СТРАТИГРАФСКА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА ПАЛЕОГЕНИТЕ БАСЕНИ ВО МАКЕДОНИЈА. Во поглавјето, врз основа на добиените податоци од целокупната палеофаунистичка асоцијација, е направена стратиграфска интерпретација на палеогените басени во Р. Македонија.

ЗАКЛУЧОК. Врз основа на анализата и синтезата на материјалот презентираан во докторската дисертација, дадени се конкретни заклучоци за палеогените басени на територијата на Р. Македонија.

Докторската дисертација се карактеризира со обемност на истражувачките активности и добиени се нови сознанија за развојот и стратиграфијата на палеогенот во Македонија. Добиеените податоци и резултати претставуваат значаен придонес во развојот на палеонтолошката и геолошката наука во Република Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на гореизнесеното може да се заклучи дека докторската дисертација на **м-р Виолета Стојанова** претставува оригинален научен труд од областа на геологијата, односно палеонтологијата и стратиграфијата, и претставува синтеза за еволуцијата и стратиграфијата на палеогените басени на територијата на Република Македонија.

Оваа дисертација, покрај евидентниот научен придонес, би можела да има и практично значење. Со оглед на фактот дека палеогените басени се мошне интересни простори, резултатите презентирани во докторската дисертација можат да дадат значаен придонес во истражувањето на нови рудни резерви на јаглен, нафта, гас и др.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека докторската дисертација на м-р Виолета Стојанова со наслов „Еволуција и стратиграфија на палеогенот на територијата на Република Македонија“ ги исполнува сите услови да биде прифатена како значаен научен труд.

Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за рударство, геологија и политехника при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип да ја прифати позитивно оценетата докторска дисертација со наслов „Еволуција и стратиграфија на палеогенот на територијата на Република Македонија“ и на кандидатката м-р Виолета Стојанова да ѝ се дозволи јавно да ја брани својата дисертација.

Рецензентска комисија:

Проф. д-р Тодор Делипетров, претседател, с.р.

Проф. д-р. Никола Думурџанов, член, с.р.

Проф. д-р Сава Цуранов, член, с.р.

Проф. д-р Гоше Петров, член, с.р.

Проф. д-р Крсто Блажев, член, с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ НА ТРУДОТ „ПРАКТИКУМ ПО СТАТИСТИКА“
ОД ПРОФ. Д-Р ТРАЈЧЕ МИЦЕСКИ И М-Р ГОРАН МИЛАДИНОВ**

Наслов на трудот

„Практикум по статистика“.

Име и презиме на авторите на трудот

Проф. д-р Трајче Мицески и м-р Горан Миладинов

Име и презиме на рецензентите

Академик проф. д-р Глигор Попоски и доц. д-р Татјана Атанасова-Пачемска.

1. Значењето на предметната содржина што се обработува во трудот

Трудот како предложен ракопис е напишан според наставниот план и програма по предметот Статистика во економијата за студентите на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Трудот ја обработува наставната материја од предметот Статистика во економијата, кој се изучува во прва година - втор семестар на Економскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Истиот ја покрива наставната материја во согласност со фондот на часови што е предвиден со наставната програма.

„Практикумот по статистика“, како дел од литературата за предметот Статистика, со соодветни претставени и решени примери е приспособен, пред сè, на наставната програма по предметот Статистика во економијата на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Истиот може да го користат и студенти на сродните факултети во општествените науки, како и сите оние кои во истражувачката работа имаат потреба од методите на статистичката анализа (во медицината, земјоделството итн.).

Во „Практикумот по статистика“ се застапени и објаснети сите статистички методи.

Со приодот на поставени примери и нивно решавање, овој труд има првенствена цел да ги задоволи потребите на студентите со учебно помагало, со чија помош би можеле успешно да се воведат во статистичката наука и методологија и успешно да ја совладаат материјата по предметот Статистика во економијата. Во секој случај, сметаме дека обработената материја во овој практикум ќе им биде од мошне голема корист не само на студентите за подобро совладување на наставната програма по Статистика, туку и на стручните кадри кои се занимаваат со истражување, обработка и анализа на економските појави и општествените процеси и на бизнисмените и менаџерите во донесувањето на стратешки одлуки при работењето во своите фирми.

2. Оригиналноста на трудот со проценка за придонесот за развој на научната мисла

Според содржината и начинот на обработената материја, трудот претставува научно дело во кое на доста јасен и разбирлив начин се разработени и решени адекватни примери по одделни појави, соодветно објаснети и поткрепени со коментари и образложенија.

3. Други трудови за ист или сроден предмет со компаративна проценка за квалитетот на трудот

Иако кај нас можат да се сретнат други трудови со иста и сродна проблематика, сепак овој труд, според својата содржина и приод кон решавањето на примерите, коментирањето на резултатите, сликовитиот (графички) приказ на моменталните и развојните состојби на појавите, се одликува со посебни карактеристики на обработената материја по конкретни области.

4. Структурна композиција на трудот

Трудот е изработен со примена на методите на научноистражувачката работа, квалитативната анализа и научната проценка. Трудот е систематски и логички поделен и подреден според дефинирањето на статистиката. Оттука, статистичката анализа е започната со примери, прашања и решенија за анализата на статистичките појави, обемот, структурата, централната тенденција и варијабилитетот како квалитативна мерка за оценка на средните големини, а продолжува со разработување на примери и задачи за анализа на динамиката на појавите, временските серии, заемните врски, зависностите и заемните влијанија помеѓу појавите. Понатаму, „Практикумот по статистика“ е надополнет и изработен со примери за теми од статистиката на населението преку изворите на податоци за тоа население, структурата на населението и преку природното и механичкото движење на населението. Како посебни поглавја со соодветни примери во практикумот се дадени статистиката на производството, динамиката на производството, а како посебно поглавје е контролата на квалитетот на производството. Во анализата е даден акцент на продуктивноста на трудот, како квалитативен фактор, и притоа се земени методите за мерење на продуктивноста на трудот и динамиката и нивото на продуктивноста на трудот. Преку примерите на капацитетите и коефициентите на искористување и нивното практично мерење се дава увид и дефинирање на капацитетите во индустриските и неиндустриските дејности. Понатаму исто следуваат и задачи и прашања за темите на статистиката на работната сила и вработеноста, со посебен израз на коефициентот на искористување на работниот контингент, како и статистиката на цените и животниот стандард. Имајќи ја предвид различната структура на студентите што се запишуваат на економските факултети, како и од аспект на степенот на предзнаења со кои доаѓаат студентите на економските факултети, авторите во „Практикумот по статистика“ несебично се заложиле да бидат подетално разработени основните поими од статистиката, почнувајќи од прибирањето и групирањето на информациите, графичкото претставување на резултатите и податоците, а посебно се задржале на теоријата на извадоците (примероците) и нејзината практична примена, што на погоден начин и со соодветни примери е прикажано во содржината на учебното помагало.

Содржината на практикумот ги опфаќа следниве подрачја:

- општи погледи кон статистиката;
- статистичко истражување;
- статистичка анализа;
- веројатност во статистиката;
- теорија на извадоци;
- динамичка анализа;
- анализа на временските серии;
- анализа на заемните врски и влијанија меѓу појавите;
- статистика на производството и искористувањето на капацитетите;
- статистика на населението;
- статистика на работната сила и продуктивноста на трудот;
- статистика на цените и животниот стандард.

5. Претпоставен интерес на научната и другата јавност за која трудот е наменет

Трудот се очекува да предизвика интерес не само кај студентите, истражувачките кадри, кадрите кои се занимават со статистички пресметки, туку и кај голем број други лица.

Согласно со композицијата на неговата содржина и јасниот начин на презентација, овој труд ќе најде примена кај сите стопански и нестопански субјекти кои на интересен или

екстерен начин ги презентираат своите согледувања, резултати на работењето или идните очекувања. Иако во трудот е обработена доста широка и неопходна материја, сепак не може да се каже дека во него е опфатено сè. Напротив, овој труд ги опфаќа основните аспекти на областите и има за цел да иницира, потсетува и помага во совладувањето на статистичките методи на пресметки и воопшто статистичките активности.

6. Резиме на трудот

Во трудот, преку обработената материја на елаборација, објасненија и решавања на примери, како и сликовитиот приказ и коментирањето на резултатите, се констатира дека статистиката, како софистицирана, ефикасна и прецизна наука, сè повеќе и повеќе добива ново многу пошироко и многу поголемо значење не само во прибирањето, групирањето, обработувањето, анализирањето и интерпретирањето на информациите (податоците) добиени од статистичките истражувања на одредени појави од природата, општеството, економијата, стопанството, политиката, медицината, спортот итн., туку таа врши и проценки, одмерува ризици, ги предвидува тенденциите на развој, го истакнува влијанието на корелативните врски меѓу факторите кои имаат особено влијание во развојот на појавите итн.

Иако напредокот на техниката и информатиката овозможува многу брзо да се дојде до попрецизни резултати во истражувањето, сепак постапките при обработката на понудената материја укажуваат дека техниките и методите се само средство, односно помагало да се дојде до побрзи и попрецизни согледувања (резултати), а луѓето т.е. кадрите се тие кои се најповикани за правилно извршување на истражувањата. Всушност, способноста, разумноста и совесноста на изведувачите на статистичките истражувања се основниот фактор за реалноста на добиените резултати.

7. Препорака за печатење

Ракописот на трудот од **проф. д-р Трајче Мицески** и **м-р Горан Миладинов** ги исполнува потребните услови: стручни, научни, наставни и педагошки за да може да се објави како учебно помагало **„Практикум по статистика“** за предметот Статистика.

Иако практикумот првентивно е наменет за студентите на кои им нуди начин за поефикасно и поефективно совладување на статистичката проблематика, исто така него можат да го користат и сите други лица кои се интересираат и се занимаваат со статистика, зашто во овој труд ќе најдат одговор на бројни прашања со кои ќе се среќаваат во практиката на своето работење.

Поради сето ова препорачувам истиот да биде објавен како основно учебно помагало по предметот Статистика.

Р е ц е н з е н т,

Академик, проф. д-р Глигор Попоски, с.р.